

«Класи» дозволили впорядкували в єдину систему православні споруди і призначити фінансування церквам і монастирям залежно від їх розміру. Увага монарших осіб завжди тягнула за собою або фінансову підтримку, або розбудову церков. Запрошення іноземців сприяло появі нових релігій в місті.

Таким чином, різні події створили в Києві певну релігійну ситуацію, вони шкодили забудові і храмам і одночасно сприяли їх розвитку. Ці події створили неповторний образ Києва і зробили його своєрідним. Якщо аналізувати історію, то в ній можна виокремити блоки подій, в результаті яких періоди розвитку і злету життя в місті закінчувалися руйнаціями.

С.В. Біленкова,

*кандидат мистецтвознавства, доцент архітектурного факультету
Київського національного університету будівництва і архітектури*

НОВАТОРСТВО МУЛЬФУНКЦІОНАЛЬНОГО ДОРОБКУ АРХІТЕКТОРА, ДИЗАЙНЕРА, ФІЛОСОФА І МИТЦЯ ФРИДРИХА КІСЛЕРА

Проблеми створення комфортного та гармонійного середовища для потреб людини в сучасному суспільстві є чи не одними з найголовніших. У цьому контексті "корреалістичний" мультифункціональний архітектурно-художній досвід творчого доробку архітектора, дизайнера, філософа, митця і вченого Фридриха Кіслера (*Frederick Kiesler; 1890 - 1965*) є надзвичайно важливим.

Отримавши академічні протягом 1908 - 1912 рр. академічні знання у Вищій технічній школі та в Академії мистецтв Відня колишній чернівчанин Фридрих Кіслер одразу ж став активним учасником багатогранного розмаїття мистецького життя у найвідоміших містах – тогочасних культурних метрополіях світу.

Так він успішно працював у Відні, Берліні, Чернівцях, Парижі, Нью-Йорку, Москві, Венеції, Єрусалимі та в ін. місцях. При цьому майже одночасно працював у самих різних напрямках прикладного мистецтва, дизайну та архітектури: від авангардного живопису, декораторського мистецтва та інженерних відкриттів у кінематографі – до новаторства у сфері архітектури та дизайну. Так ще зовсім молодим він разом з американським режисером Дадлі Мерфі (*Dudley Murphy*)

організував перший у світі показ 16-ти хвилинного фільму "Механічний балет" (1924), а згодом організував і Першу міжнародну виставку театрального мистецтва у Нью-Йорку (1926), яку відкривав у тісній співпраці з українським діячем театрального мистецтва Лесем Курбасом.

При архітектурному департаменті Колумбійського університету Ф.Кіслер певний час працював директором "Лабораторії з кореалістичного дизайну" ("Laboratory for Design Correlation"), ставши одразу її засновником у 1930-х. Саме до цього періоду відноситься проголошення його знаменитого мультифункціонального мистецького маніфесту про "корреалізм" (що означає коло "співвідношень", або коло однодумців, які працюють над вирішенням однієї спільної проблеми).

Вперше цей універсальний термін Ф.Кіслер застосував 1939 року у своїй статті "Про корреалізм та біотехніку. Визначення та випробування нових підходів у будівельному дизайні" (англ. *"On Correalism and Biotechnique. A Definition and Test of a New Approach to Building Design"*). Він цілком справедливо вважав, що архітектура та дизайн розвиваються внаслідок взаємозв'язку між людськими потребами та оточуючим середовищем. Ці ж самі універсальні принципи концепції "корреалізму" мультимитець застосовував при взаємодії творів мистецтва з оточуючим середовищем, акцентуючи увагу на важливість взаємодії особистості з арт-об'єктом. Тому зовсім не дивно, що його універсальні "корреалістичні" меблі досі користуються великою популярністю, особливо у виставкових приміщеннях, наповнених творами сюрреалізму.

Французький мистецтвознавець, публіцист та архітектурний критик Мішель Рагон (Michel Ragon) у своїй книзі "Міста майбутнього" (Les Cites de L'avenir. Paris, les editions Planete) справедливо зазначив, що Фредерик Кіслер був одночасно і видатним дизайнером, який розробив також декілька оригінальних проектів мобільних багатофункціональних меблів. У 1950-ті роки він багато працював у жанрі інсталяції. Протягом 1957 - 1965 років разом з Армандом Бартошем створив та реалізував знамениту нині будівлю Храму-Мезую старовинних манускриптів Мертвого моря в Єрусалимі.

Це був єдиний пілотний проект архітектора, реалізований при його житті. Ансамбль Храму-Музею вважається досі одним із самих знакових у світовій архітектурі ХХ століття. "Книга сама по собі вже є храмом, але вона тим більше є храмом, коли поміщена у подібне місце (буквально – в такий дім). Час тут зупиняється " – тут не відчуваєш часу.

(...) це буде перша ідеологічна будівля нашого часу, присвячена переродженню людини". Так писав Фредерик Кіслер.

З літа 2015 року за ініціативою КНУБА та Чернівецької міської ради в Україні розпочала діяти Перша в Україні міжнародна пересувна виставка, присвячена потрійному відзначенню ювілеїв геніального митця Фридриха (Фредерика) Кіслера (Кіслера). Особливої уваги заслуговує розгорнута співпраця Віденської фундації імені Фридриха та Ліліан Кіслер з навчальними закладами у галузі архітектури, дизайну та містобудування, яка продовжується досі і наші студенти отримують можливість максимально наблизитися до ще невідомих креативних напрацювань Ф.Кіслера.

УДК72.01

А.О. Бреус,
асистент,

Київський національний університет будівництва і архітектури

ЕСТЕТИКА ХАОСУ ТА ПОРЯДКУ У ТВОРАХ Ф. ХУНДЕРТВАССЕРА

Прийнято вважати, що продуктивна діяльність архітектора завжди пов'язана з досягненням порядку, рівноваги, спокою і гармонії. Однак перенасиченість ладом, монотонність, "інертність" зафіксованих форм викликають відчуття надмірної впорядкованості архітектурного середовища. Надлишкова стандартизація і уніфікація стають причинами психологічної та психічної незадоволеності людини. Саме тут і виникає необхідність в якісному перегляді об'єктивної реальності, яка оточує людину щодня. Тому архітектори іноді свідомо застосовують прийоми, які асоціюються з хаосом у сучасній архітектурі.

Людина завжди знаходиться у пошуку себе, тому для розуміння свого внутрішнього стану потребує створення нової форми. Науковці розглядають категорію «порядок» в декількох значеннях: порядок як система модульних пропорцій; порядок як ордерна система; порядок як симетрія і статика та інше. Категорія «хаос» також не має лише єдиного визначення: хаос як безлад; хаос як непростий або неорганізований порядок; хаос як предмет руйнування зв'язків між класичними елементами системи. Розвиток професійної думки і привів до того, що ці два полюси архітектури уживаються один з одним та надають цікавого вигляду деяким сучасним спорудам. Між використанням цих